

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Manipulating serotonin function in depression

Merens, W.

Citation

Merens, W. (2007, December 6). *Manipulating serotonin function in depression*. Department of Psychology/ Clinical, Health and Neuropsychology, Faculty of Social and Behavioural Sciences, Leiden University. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/12478>

Version: Corrected Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/12478>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Dankwoord

Eindelijk is het dan zo ver; ik mag beginnen aan het leukste deel van dit proefschrift.

Allereerst ben ik heel veel dank verschuldigd aan alle mensen die hebben deelgenomen aan de verschillende onderzoeken. Ik heb veel bewondering voor het enthousiasme en doorzettingsvermogen waarmee jullie de onderzoeksdagen hebben volgehouden, hoe vervelend de drankjes en de effecten daarvan ook waren!

Mijn eerste onderzoek vond plaats op de afdeling Psychiatrie van het LUMC. Daar heb ik veel hulp gekregen van de secretaresses van de kliniek: Ellen Deenen en Mieke Groothengel. Jannelien Wieland en Arjan de Meij; fijn dat ik jullie altijd op kon piepen om het lichamelijk onderzoek te doen. Pim Onkenhout (Kindergeneeskunde LUMC), veel dank voor je het analyseren van de bloedsamples. Rob Markus (Universiteit Maastricht), dank voor het aanleveren van de poeders en de testcomputer.

Het tryptofaan depletie onderzoek vond plaats bij de afdeling Wetenschappelijk Onderzoek van Parnassia en bij het Programma Depressie van PsyQ. Aan het hele team van WO: dank voor het leuke jaar op de Monsterseweg! In het bijzonder ben ik veel dank verschuldigd aan Judith Haffmans en Irma Huijbrechts voor de hulp bij het herstarten van het onderzoek en bij het werven van de laatste groep patiënten. Veel dank aan alle medewerkers van het Programma Depressie. In het bijzonder Ton Hoeksema en Krieno Buurma; zonder jullie enthousiasme en belangeloze medewerking was het nooit gelukt om voldoende patiënten in het onderzoek te krijgen! Veel dank ook aan de volgende mensen: Anke Pruissen en Janny Melissen, Piet

Sturm, de medewerkers van het laboratorium en de apotheek, Durk Fekkes (Erasmus MC), Kees Swenne en Hedde van de Vooren (Cardiologie LUMC).

Soms loopt onderzoek doen niet zoals je hoopt. Helaas is het sluitstuk van dit proefschrift nooit van de grond gekomen. Hoe hard we het ook hebben geprobeerd, zonder patiënten geen onderzoek. Veel dank ben ik verschuldigd aan Gerthe Veen (Psychiatrie LUMC/ Rijnveste), Irene van Vliet (Psychiatrie LUMC) en Jeroen Gast (Rijnveste). Aan jullie inzet heeft het zeker niet gelegen!

Bij de verschillende onderzoeken die in dit proefschrift staan beschreven, heb ik hulp gekregen van enthousiaste studenten die me geholpen hebben met het verzamelen van data. Martine Blok, Ilse van der Meij, Iris Bulthuis, Adrie Seldenrijk, Julian Struijk en Tamara Woestenburg: heel erg bedankt voor jullie inzet! Shelley van der Veek, hartelijk dank voor jouw hulp bij het SSRI project en het testen van de controlegroep. Een deel van onze werkzaamheden bleef helaas onbeantwoord, maar het was fijn om het samen te doen!

Een groot deel van mijn AIO tijd ben ik lid geweest van de Onderwijscommissie van de onderzoeksschool EPP; bedankt allemaal voor de leuke, leerzame en gezellige samenwerking!

Alle medewerkers en in het bijzonder de AIOs van de vakgroep Klinische, Gezondheids- en Neuropsychologie: heel erg bedankt voor de gezelligheid, de lunches en de AIO-overleggen/ borrels. Speciale dank aan Linda Booij; jouw ervaring met het onderwerp van dit proefschrift was van onschatbare waarde.

Halverwege mijn aanstelling kwam ik terecht in 2B39 en dat was het begin van een bijzondere vriendschap met mijn twee kamergenootjes. Anne en Suzanne, wat was en is het gezellig met z'n drieën!! Zonder jullie aanwezigheid was ik zeker weggekwijnd. We hebben naast alle promotieperikelen al verschillende zwangerschapsverloven, nieuwe banen en ongelijke planningen overleefd. Ik vind het fantastisch dat jullie mijn paranimfen willen zijn en ik ben heel erg trots op hoe we het alle drie voor elkaar hebben gekregen om ondanks de vele tegenslagen en de tanende motivatie alles tot een goed einde te brengen (ja Suzanne, jij ook!).

Toen ik vier jaar geleden aan mijn promotieonderzoek begon, kreeg ik wisselende reacties vanuit mijn omgeving. Hoewel voor mijn ouders deze stap op de wetenschappelijke ladder niet onverwachts kwam, waren er veel vrienden en vriendinnen die niet begrepen dat ik tegen een karig salaris mezelf wilde onderdompelen in een onderzoek naar depressiviteit, op nota bene Gebouw 5. Ondanks dat heb ik van jullie veel steun ondervonden. Hoe vaak ik ook zeurde en klaagde, jullie leefden mee. Ik verkeer in de luxe positie dat ik op deze plek niet iedereen bij naam kan noemen, dat zou te veel ruimte innemen, maar weet dat ik jullie allemaal zeer dankbaar ben, zowel voor het luisterend' oor als voor de afleiding die ik vaak goed kon gebruiken!

Lieve Eef, jij bent mijn enige psycho-vriendin. Dank je wel voor alle gesprekken en adviezen over mijn toekomstige baan en over al het andere!

Lieve Elles, als jij lacht, lach ik ook! Laten we dat nog lang blijven doen. Ik wil jou en Bart natuurlijk bedanken voor het contact met Joost. En Joost van der Kuil: duizend maal dank voor jouw hulp bij het ontwerpen van de omslag. Zonder jou was het zwart gebleven!

Lieve Annemaart, ondanks het feit dat je met enige regelmaat naar het buitenland vertrekt, verliezen we elkaar niet uit het oog. Wie had dat gedacht toen we jaren geleden in de Beheerskamer naast elkaar terecht kwamen? Jouw onuitputtelijke energie en ambitie zijn bewonderenswaardig en inspirerend!

Lieve Jacobien, mijn verblijf in Boston was een onvergetelijke ervaring maar het allerleukst is dat ik er onze vriendschap aan heb overgehouden. Ik kom helaas voorlopig niet in Zeist wonen, maar hopelijk blijven we elkaar regelmatig spreken en zien, zodat ik de fijne kneepjes van het moederschap van je af kan kijken!

Lieve Willem en Henriette, wat ben ik dankbaar voor het feit dat jullie me altijd gesteund hebben. Ook in tijden dat ik het onderzoek verfoeide en me afvroeg waarom ik er ooit aan was begonnen, waren jullie daar om alles in het juiste perspectief te plaatsen. Ik vrees dat ik jullie kritische houding geërfd heb, maar toegegeven: stiekem komt 'ie me goed van pas! De conclusie dat de wil om te promoveren genetisch bepaald is, mag je niet trekken bij $n = 2$, maar toch.....

Machteld, lieve siss, onze werkvelden lijken in weinig op elkaar maar toch ben je altijd betrokken geweest bij mijn promotietraject. Jij bent en blijft de eerste die ik bel als er iets is, wat dan ook! Voor jou begon het leven bij 30 (en hoe!); als dat voor mij ook geldt dan belooft de toekomst niets dan goeds.

De laatste bladzijde van mijn dankwoord kan maar voor een iemand bestemd zijn:

Lieve Ben, dat ik je vijf jaar geleden (weer) tegen het lijf liep, is het beste wat me ooit is overkomen. Jouw onvoorwaardelijke steun en liefde hebben ervoor gezorgd dat ik trots ben op dit boekje en hebben van mij een optimistischer mens gemaakt. Het jaar 2007 was voor ons beiden een aaneenschakeling van mijlpalen en spannende veranderingen op zowel werk als privé gebied. Nu kunnen we gaan genieten van alles wat we samen bereikt hebben. Met z'n drieën kan de toekomst nu al niet meer stuk!

Curriculum Vitae

Wendelien Merens, born on April 30 1977 in Delft, the Netherlands, completed secondary education (Gymnasium) at the Sint Stanislas College in Delft in 1995. She studied Psychology at Leiden University, graduating in Clinical and Health Psychology in May 2001. In 2001-2002, she worked as a Research Fellow at the Depression Clinical and Research Program at Massachusetts General Hospital/ Harvard Medical School in Boston. Upon return in the Netherlands, Wendelien was employed as a counselor by HSK in The Hague before starting her PhD at Leiden University in March 2003. When her PhD position ended, she held a part-time teaching position at Leiden University until September 2007. She also worked part-time at GGZ Leiden in Oegstgeest at the Department for Personality Disorders. In January 2008 she will start clinical training (Gz-opleiding) at the Center for Eating Disorders 'Ursula' in Leidschendam.

Publications

- Papakostas, G.I., Petersen, T.J., Sonawalla, S.B., Merens, W., Alpert, J.E., Iosifescu, D.V., Fava, M., Nierenberg, A.A. (2003). Serum cholesterol in treatment resistant depression. *Neuropsychobiology*, 47, 146-151
- Merens, W., Booij, L., Markus, C.R., Zitman, F.G., Van der Does, A.J.W. (2005). The effects of a diet enriched with alpha-lactalbumin on mood and cortisol response in unmedicated recovered depressed subjects and controls. *British Journal of Nutrition*, 94, 415-422
- Booij, L., Merens, W., Markus, C.R., Van der Does, A.J.W. (2006). Diet rich in alpha-lactalbumin improves memory in unmedicated recovered depressed patients and matched controls. *Journal of Psychopharmacology*, 20, 526-535
- Denninger, J.W., Papakostas, G.I., Mahal, Y., Merens, W., Alpert, J.E., Nierenberg, A.A., Yeung, A., Fava, M. (2006). Somatic symptoms in outpatients with major depressive disorder treated with fluoxetine. *Psychosomatics*, 47, 348-352
- Merens, W. & Van der Does, A.J.W. (2007). Low-dose tryptophan depletion. *Biological Psychiatry*, 62, 542-543
- Merens, W., Van der Does, A.J.W., Spinhoven, P. (2007). The effects of serotonin manipulations on emotional information processing and mood. *Journal of Affective Disorders*, 103, 43-62.
- Merens, W., Booij, L., Haffmans, P.M.J., Van der Does, A.J.W. (in press) The effects of experimentally lowered serotonin function on emotional information processing and memory in remitted depressed subjects. *Journal of Psychopharmacology*.
- Merens, W., Booij, L., Van der Does, A.J.W. (in press). Residual cognitive impairments in remitted depressed patients. *Depression & Anxiety*.